1872. XVII. évfolyam. 156. szám. Csütörtök, julius 11.

Megjelenik **mindennap** a délutáni órákban.

Előfizetési díj: Egész évre 12 ft, félévre 6 frt, évnegyedre 3 ft o. é.

Helyben előfizethetni Demjén L. és Keresztesy Pál urak kereskedésében, hol egyes számok is kaphatók.

Szerkesztői szállás: belső-tordautcza **122.** sz.
Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASZATI NAPILAP.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorért 6 kr s egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvétetnek: Helyben: a kiadóhivatalban, Demjén László könyv- és Keresztesy Pál papirkereskedésében. Pesten: Zeisler M. (királyutcza 60. sz.) Bécsben: Haasenstein és Voglernél (Neuer-Markt 11. sz.) Oppelik Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) Rudolf Mosse off. Zeitungs-Agent (Stadt Seilerstätte 2.) Süddeutsche Annoncen Expedition Stutig

Nyilttéri czikkek: sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez czimzendők.

Előfizetések s hirdetési díjak a vidékről a szerkesztőséghez küldendők be.

Előfizetési föltételek
a
„Kolozs. Közlöny"
1872-iki folyamára:

félévre . . . . . 6 „ „ „
évnegyedre . . . . . 3 „ „ „
egy hóra . . . . . 1 „ „ „

Az előfizetés minden hó 15-től megujitható.

Előfizetéseket **helyben** elfogad: a **szerkesztőség, Demjén László** ur könyv.- és **Keresztesy Pál** ur papirkereskedése.

☞ **Az előfizetési pénzek a szerkesztőséghez küldendők be.**

A „Kol. Köz." szerkesztősége.

A Királyföldről

ar.— Ez azután a furcsa casus! Egyességre léptek, s a mig észre vették volna mit cselekedtek, saját lábaik alatt vágták el a fát: verembe estek — az oroszlánok torkába.

Az „ifju szászok"-ról akarok szólani, kik Medgyesen azon hitben jelentek meg, hogy ők „egyenjogu tényezők" gyanánt pactálnak, egy **magasabb nemzeti érdeknek** hozván áldozatokat; s most azt észlelik, hogy abdicáltak, nem a nemzeti ügy, hanem az ó-szászok javára, közösen szavaztak, de tulajdonkép önmagukat szavazták le.

Ez bizony különös meglepetés!!!

Ifju szászainк ugy vélekedtek, hogy az egyesség folytán a szász nemzetiség politikai életének, sorsának intézésére befolyásuk lesz **ezután** is, s ezt még hatványozni fogja az ó-szász capacitásokkal történt kézfogás, tömörülés.

Csalódtak! Keservüknek már is hallani siralmait. Tudhatták volna előre, hogy az eszesebb, tapasztaltabb és ravaszabb ó-szászok kerülnek fölibök; most még is leigázást emlegetnek.

Midőn láttuk, hogy az ifju szász lapok kezdik legtüzesebben ajánlani az ó-szász képviselőjelölteket, meggyőződtünk arról, hogy nem pártfusió történt Medgyesen, hanem az ifjak (lehet öntudatlanul) alá veték magukat a vének dictátorságának.

Avagy nem másnak kaparták-e ki a gesztenyét a forró parázsból, midőn a helyett, hogy a pártok kézfogásában a kezdeményezést a gyakorlottabb ó-szászoknak engedték volna át, s maguk en reserve résen állottak volna, figyelve arra, nehogy pártjuk alapja **teljesen** megsemmisittessék,— nyakra-főre ajánlgatták a legtelevérebb ó-szász jelölteket, mint a szász nemzetiség **legderekabb** fiait, capacitásait, mint olyanokat, kik **egyedül** képesek a szász nemzeti érdekeket Pesten megóvni, győzelemre segiteni. Most még is csodálkoznak, ha a Királyföldön szerfelett sokan **csak** néhainak tartják az „ifju szász" pártot, mely az ó-szász logica szerint: megbánta bűneit és meghódolt a mestereknek, kiket egykor merészkedett megtagadni.

Most már tetszés szerint hangoztathatják, hogy **csak** a szász nemzeti ügyet érhető veszély **közös** erővel elháritására szövetkeztek, de **élni és hatni akarnak ezután is**; ez az akarat hisszük, hogy meg van, de kezeiket önmaguk kötötték meg, hatályosb működésük elébe ép ők teremték a legnagyobb akadályt.

Különben ez méltó büntetése az „ifju szászok"-nak.

Medgyesen elcsábitotta őket ama ó-szász doctrina, hogy minél több különös kedvezmény megtartása szempontjából kell a szász pártoknak kezet fogni; az ifjak **megfeledkeztek a szabadelvüség követelményeiről**, meg arról, hogy a talaj, melyen ők erősen állanak s állhatnak, ezután is a **reformok tere**; hogy minél inkább ragaszkodnak a régi alapokhoz, — minél inkább tartózkodnak a különváltság köréből kilépni: annál **kevesebb** jelentőségüvé válik az „ifju szász" párt, annál hatalmasabbá lesz az ó-szász, vagy is: az ifju szászok programmjának romjain, mint lépcsőken fognak emelkedni az ó-szászok magasabb- és magasabbra, s ha akarják itthon az ifjak nyakára is ülhetnek!

Elfeledték továbbá az „ifju szászok" azt is, hogy pártjuk erejének fökutforrása volt, — a szabadelvü reformra törekvésen kivül, — a Királyföld **másajku polgáraival eddig keresett és fentartott összemüködés,** együvé ragaszkodás; a mint ezt a kapcsolatot kioldák Medgyesen s **a jogegyenlőség szellemében vezetendő átalakulás fölébe helyezték a szász nemzeti specialis érdeket** — olyanná váltak, mint a Hercules által levegőbe ragadott Anteus.

A mi ezután következik csak maguknak köszönhetnék és köszönhetik.

Még azonban van idő az elvesztett positiók biztositására, de ezt ismét csak az elhagyott földön találhatják fel: a királyföldi magyar és román polgárok koczkára tett rokonszenvében, támogatásában keressék ám az erő forrását, a támaszt a már is érezhető ó-szász tulsulylyal szemben.

Ott van például Brassó, hol, mint a „Nemere"-ben olvassuk 1000 választót áldoztak fel a specialis szász érdeknek tiltott uton győzelemre juttatása érdekében. Ilyen helyen kell ám az ifju-szász liberalismust tanusitani, ez a párt befolyásának öregbedésére kiszámithatlan hatással lenne: ez bizonyitaná, hogy a reform hivei.

Azután, kevesebbé kell ám magasztalni az ó-szász capacitásokat, különben minden szász igy fog okoskodni:

akkor hát miért kaptatok e félistenek kezei alá?! hogy mertétek a vezetőgyeplőt magatoknak követelni, midőn ti elismeritek, hogy csak ezek legények a gáton, ha a nemzet ügyeit kell védeni? A ki magát folyvást törpének vallja s ellenfeléről hirdeti, hogy óriás, ne csodálkozzék, ha utóvégre is mindenki kevésbe veszi, semmibe se számitja.

Az ó-szászok nemcsak a medgyesi béke előtt maneovriroztak ügyesen, de azután is; ők még csak méltánylattal se szólottak volt politikai ellenfeleikről, hanem ugy **mellesleg** ingatag jellemüeknek, hivatalhajhászóknak tüntetik fel őket.

Ezért „ifju" urak vizsgálják meg még egyszer azt az alapot, melyre állottak, és ne szolgáljanak eszközül az ó-szász politika, **lehet** merev és képtelenségbe átcsapni hajlandó követelései támogatására; különben az egyetértés csak azt jelentené, hogy önként haltak meg, vagy **ha — élnek** is, csak az ó-szászok remélt diadalmenetét óhajtanák diszesebbé tenni.

Jó lesz ezt megfontolni, mert ha a dolgok élükre állittatnak, hiába játsza az „ifju-szász" a Curtius szerepét: — az ó-szász diadalból ugy se lesz semmi, a szakadást pedig csak a kor szellemе szerint haladva lehet a Királyföldön is betölteni.

Visszapillantás a román passivistákra.

+ Nagyon jól eltaláltuk a dolgot, midőn azt állitottuk, hogy a szerdahelyi passivitás gyulafejérvári ujjászületésében Baritiu keze dolgozik, csak figuransoknak tolta maga elébe a triumviratust. Mintha csak ő maga irta volna le a csonka gyül történetét is a „Gaz."-ban; jövő századok tanulságául, a románok epülésére, fellelkesitésére.

A szellemdus tudósitás szerint e conferentia kedvezőtlen körülmények és elbátortalanitó hirek szárnyalása közben született; létre jött, bár ellene dolgozott a lugosi püspöki körlevél s a n.-szebeni comitetől szétküldött táviratok, a melyek sok gyenge lelkü embert elriasztottak a Gyulafehérvárra meneteltől — s **még is** voltak 210-en. A főelőértekezletet 30 jelesebbek Baritiunál tarták s négy órai vita után őt kérték fel a vélemények reassummálására; ő tette a pontozatokat papirra, melyeket ezután egy szükebb körben fel is olvastak, elfogadtak s igy vitték a gyülésbe, hol egyhangulag lett elnöké kiáltva Dr. Ratiu és megjelent a kormánybiztos Dánfi is, miután „a császári hymnus" már elénekeltetett nagy pietással. A pontozatokat Baritiu ur olvasta fel nagy lelkesedés közt; bevválasztatott a 15-ös bizottságba. Megindulván a vita 4 óra tájt meggyőződtek, hogy lehetetlen egyetérteni, sőt egy kisebbség vált ki. Ujra megnyilván a gyülés felolvastatott a kisebbség javaslata s nagy tetszéssel fogadtatott ugy, hogy a bizottság operatumára csak 28-an szavaztak „Isten és a császár"-ra bizván magukat. Ebben a procedurában az a különös, hogy Baritiu formulázta és adta elő a (többség) comissió javaslatát, még is midőn az elvettetett s 28-an szavaztak csak mellette, a kisebbség opusa alatt is ott találjuk az ő becses nevét: Moldovanu, Horsia, Axente, Tincu és Manu (Baritiu) társaságában. Eszerint Baritiu **egyszerre** volt föltétek mellett **activ** és föltétlenül **passiv** politikus, mert az elfogadott votum szerint a szerdahelyi passiv politika maga teljességében fentartandó — választani nem szabad. Tehát Baritiu csak Gyulafejérvárt és egyetlen csonka gyülésben kettős szerepet játszott, nem is számitva, hogy kezében tartotta a sodronyt, melylyel a triumviratust mozgatta.

Ezért üdvözöljük mi a „Tel. Romt.", hogy a románokhoz intézett legujabb felszólitásában kissé szellőzteti a lepleket, bemutatja az embereket: hadd legyen világosság!

Az erdélyi részek románjai — mint a „T. R." irja, képviselve voltak a n.-szebeni értekezleten, a mely azzal bizta meg a választot comitet: müködjék abban, hogy a **románok föltétlenül vegyenek részt a választásokban**, s a hol lehet román jelöltre szavazzanak; — végül, hogy **hivja össze a román congressust**, a további magatartás megállapitása végett. A románok el is fogadták az activitas politikáját, ez uton haladtak a választásoknál. Véleményeltérés csak abban mutatkozott, hogy némelyek a congressust a választások előtt akarták megtartani s az érsekek ide is törekedtek, hanem a kormánytól azon választ kapták, hogy a congressust csak a választások **után** tarthatják meg.

Azonban néhányan meg akarták zavarni a comité müködését; conferentiát hivtak össze Gyulafejérvárra és pedig azon 3 férfi, kik közül az egyik más 4 passivistával a n.-szebeni értekezleten elfogadta volt azon megállapodást, hogy a választásokra nézve meg kell tenni az előkészületeket; a **másik** Kolozsvárt az activitas mellett nyilatkozott, a **harmadik** pedig ép jelöltül lépett fel Abrudbányán, s mindamellett, hogy a román értelmiség többsége elhatározta a választásokban részvételt, egy olyan conferentia, a melyben az országrész románjainak nagy része képviselve se volt, kimondatott a választásoktóli visszatartózkodást.

Az eredmény a gyulafejérvári conferentia következtében: zavar a román választók közt, a román nemzet két ellenséges táborra osztása, a solidaritas megakadályozása.

Azt kérdi a „Teleg Rom.", mi lehetett e fellépés czélja? Hisz a választásokbani részvételre volt elökészitve s erre is határozta el magát a románok nagy része. Ha a passivitás fentartása volt a gyulafejérvári conferentia kezdeményezőinek czélja, akkor azt a választások megkezdése előtt kell vala egybehivniok, nem pedig a választások folyama alatt; mert igy csak zavart idézhettek elő. Még inkább helyén lett volna e passivitási szándékukat már a n.-szebeni értekezleten kijelenteni, a hol ép az lett elhatározva, hogy a románokat a választásokban való részvételre kell buzditani?!

Vagy talán ez viszonzás akart lenni a n.-szebeni értekezletre? Erre sem volt szükség, mert a „Teleg. Rom." már 74-ik számában irta: hogy az illetők örömest átengedik a nemzeti ügyben a vezetést a hivatottaknak, csakhogy a román intelligentia közti meghasonulás elkerültessék.

Ebből itélhetnek a románok az activisták és passivisták eljárása felett. Hanem, ha már megtörtént a két ellenkező határozat-hozatal, minden románnak, kinek szivén fekszik az egyetértés, a nemzeti solidaritas, a pártok kézfogása arra kell törekedni, hogy a választások után **azonnal** gyüljön egybe a congressus, s ezt csak az fogja akadályozni, kinek czélja, ezután is ellenséges pártokra szakgatva látni a romanokat.

A comite addig haladni fog az **eddigi** uton; választásra buzditja a románokat oda utasitva: igyekezzenek minél tobb románt választani. Inti a románokat, ne engedjék magukat elkábittatni **azon emberek ideaival, a kik a román nemzeti ügyből monopoliumot akarnak csinálni**; felhivja a románokat, nyilvánitsák véleményeiket szabadon a congressus egybeülése előtt is, ugy a comite, mint **mások** eljárása felol, különösen a programmvázlatot illetőleg akár a lapokban, akár más uton, mert a comite a czél elérését **mindnyájuk közremüködésetől** várja és nem kárhoztat, nem utasit vissza, nem vádol senkit, s még azt sem nevezi árulónak, a ki müködését birálja, támadja meg.

TÁRCZA.

Egy épizod a carlista-lázadásból.

A spanyol felkelés, mely oly váratlanul tört ki s melyről annyi ellenmondó hir szárnyalt, sok megkapó jelenetet idézett elő.

Tagadhatlan, hogy a spanyol népnek sok hibája van, de ép oly kétségtelen, hogy erényei felülmulják hibáinak sorozatát.

A vakbuzgó, boszuálló, féltékeny, politikailag éretlen spanyol hőssé válik, a hősök azon fajából, melyet Hugo Viktor ábrázolt „Ruy Blas"-ban, ha őt lelkesitni tudják.

Hit, rajongás, az anyatejjel beszivott, s a hagyomány által táplált ragaszkodás a volt uralkodócsalád képviselője iránt, egyszóval minden egybetalálkozott arra nézve, hogy a provinciákban elszórtan élő carlistákat egy közös központ köré összegyüjtse, s az 1837-ik év óta megvetőleg lenézett carlista mozgalomból veszélyes, gyorsan elharapozó forradalmat hozzon létre.

* * *

Oroquieta vidékén történt.

A környéken folyt összeütközések következtében egy zászlóalj carlista mindinkább összeolvadt. Végre egyebet sem tudott tenni, mint a kormánypárti hadoszlop folytonos szuronytámadásai alatt visszavonulni egy közelfekvő faluba.

Spanyolországban a faluk egész sajátságosan épülvék. Két hosszu házsor veszi kétoldalról közre az országutat, s a házak egyenlő hosszaságu udvarokkal birnak.

Az udvar hátterében vannak az istállók, magtárak sat., s ezek hátfala, egyuttal a falu körfalát képezi ugy, hogy kivalt ott, hol a falunak kapuja is van, minden falu egy-egy kis erősség.

Ott pedig, hol nincs kapu, a szük bejárás pár rözsekötteggel, néhány kidöntött fával, vagy egy pár csölöppel könnyen eltorlaszolható.

A templom az utcza közepén egy kissé szélesebb téren, fáktól árnyalva áll, szilárd épitményü, habár alacsony toronynyal.

Ily faluba vonult vissza a vereséget szenvedett zászlóalj, a falu népessége, mely szinte carlista érzelmü volt, örömujongva fogadta közös elvtársaikat.

Mig a nők a könnyü sebesülteket ápolták, s a csapat elhelyezkedett, a fiatal emberek eltorlaszolták a bejárást, s az aggastyánok előszedték a trabucót, melyet gyönge kezök évek óta pihentetett, előkeresték az ólmot és a lőporszarut, s felállottak a házak lapos fedelére, várva az ellenség rohamát.

* * *

És az ellenség nem is késett.

Tetemes számu gyalogság, több lovas, s pár ágyu állott rendelkezésére, s mikor egy felsőbb rangu tiszt ily kisérettel koczogtat valamely falu vagy város ajtaján, kétségtelen, hogy az csakhamar megnyittatik előtte.

Itt azonban nem érzett senki sem hajlamot a megnyitásra, s ezért pár lövéssel szerte zuzatott a torlasz, az árkászok félretolták az utban levő roncsokat, s megkezdődött az emberirtó harcz, melyben midőn a kard és puska már hasznavehetetlenné lesz, a tőr, egy kődarab s a fogak oly fegyverek, a mikkel a sebesültek is kárt iparkodtak tenni az ellenségben.

Az utczai harcz legborzasztóbb jelenetei fejlődtek ki; az aggastyánok, nők, kik a kormány csapatait a házfedélről üdvözölték golyó- és kőzáporral, mihelyt egy ház el lett foglalva, ledobattak onnan, s a ki nem hullt el fegyver által, az agyonzuzta magát, vagy a katonaság által tiportatott halálra.

* * *

A karlisták lassankint visszahuzódtak.

Végre ifju vezérök, és ez utóbbi 15 éves nővérének vezetése alatt a templomtérre gyültek össze, s mivel itt nagyon ki lettek volna téve az ellenség első rohamának, a templomba vonultak, innen pedig a toronyba menekültek fel.

A falu elfoglaltatott utóvégre is.

A karlisták által védett templom zugott mint egy méhkas, s csak néha hallatszott ki belülről ájtatos ének és orgonahang.

A kormány csapatainak parancsnoka egy parlamentair-tisztet és egy trombitást küldött előre a fehér lobogóval.

— Adjátok meg magatokat!

— Éljen Károly király! hangzott a toronytetőről, s e kiáltás mint leguruló lavina terjedt el a torony alsó részeiben, mignem elhangzott végre a templom mór ivei alatt,

— Elvesztek menthetetlenül.

Egy fiatal nő lépett előre a torony párkányára, magasan felemelve a lobogót, melyet kezében megrázott, erős csengésü hanggal kiáltá:

— Éljen Károly király.

A parancsnok előrendelé ágyuit, s még egy kisérletet tőn.

Az ostromlottak hajlithatlanok maradtak.

És megdördültek az ágyuk, szórva a golyót a torony falaira, melyről messze sziporkázott a vakolat s a kőtörmelék. A felszálló mészpor elfedte az egész templomot s e fellegben csak néha-néha tünt elő a toronytető a rajta nyüzsgő emberekkel.

De a zajból is kihallatszott:

— Éljen Károly király!

* * *

Az ostromlottaknak lassankint elfogyott lőporuk — csak egyet-egyet villant még a fegyver ott a toronytetőn, midőn egy-egy biztosan czélba vett ellenfélre sütték el fegyveröket.

A kormány csapatának ágyui mind nagyobb és nagyobb pusztitást tettek. A torony alapjában megrendült. — A parancsnok még egy utolsó kisérletet tőn.

De e perczben az ifju leány keze által irányzott fegyver dördült el, a parancsnok halva rogyott le lováról.

Az ostromlók ajkairól dühkiáltás válaszolt. — Parancsszóra nem figyelve rohant a katonaság a templomajtó felé, mely mellett nagy üreg tátongott — az ágyuk sortüzet adtak, mire az ostromlottak részéről általános segélykiáltás hangzott.

A torony összedőlt s esés közben bedöntö a templom boltivét. Ott veszett az egész csoport. — Hanem a zászló fenakadt a templom egyik repedésében s a por- és füstfelleg között is magasan lobogott.

* * *

Pár nap mulva a madridi hivatalos lap táviratai lakonikus rövidséggel jelenték:

„Oroquieta környékén a karlisták nagy vereséget szenvedtek." „Delejtü."

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Igy gondolkoznak a mérsékelt románok: békejobbot ajánlanak azoknak is, kik érdemes vezéreiket mindenféle alaptalan vádakkal illetik.

Valóban a passiv urak meggondolhatnák, hogy az ó politikájukkal csak azt lehet elérni, hogy a korszelleme ép ugy, mint a magyar törvényhozás napirendre tér fölöttük, és duzzogni hagyja azokat, kik önmagukat is ámitják s másokat se világositanak fel; kik két kézzel szórják az egyenetlenség magvait még saját véreik közt is. Valjon ezektől mit is várhatna Magyarország, mit a politikai államfentartó nemzet? Semmit, vagy is ép annyit, mennyit ez urak hazánktól és a magyar nemzettől érdemelnek, miután nem védői, de megrontói a román nemzeti ügynek.

Legujabb táviratok.

Hátszeg, jul. 8. A 7-én tartott deákpárti értekezlet, miután György István visszalépett, gr. Lónyay Bélát tüzte ki jelöltül. A románok is a Deákpárhoz csatlakoztak, s igy megválasztása bizonyos.

Brassó, jul. 8. A választók összeirásánál szokatlan visszaélés az összeiró bizottságtól hivatalosan kiállitott névsorban ezer szavazattöbbségben volt az egyesült magyar román németpárt. Ezt látván a kizárólagosan szász érdeket pártoló ugyanezen választmány szász többsége, fennebbiekből annyi jogosult házbirtokost és régi szavazót kitörölt, hogy most specialis szászpárt van négyszáz szavazattal többségben. A reclamatiók után a névsor nem volt nyilványossá téve. Belügyministerhez számtalan panasz tétetett; még nem történt érvényes intézkedés, törvényhatóságaink hetvenkét ezer lakója jogainak védelmére huszezernyi szász fractió általi elnyomatás ellen. Belügyminiszteri rendeletek a választmány által tekintetbe nem vétettek. Ha a törvények megtartására hatályos intézkedés nem tétetik, nagymérvü zavaroktól tarthatni.

Zágráb, jul. 8. Az ellentétek kiegyenlitvék s a felirati javaslat kifogásolt első pontja kitöröltetett. A felirati bizottság épen most dolgozik a felirat végleges fogalmazásán. Remélhető, hogy a felirat már holnapután átnyujtathatik ő felségének.

Rustsuk, jul. 8. A Bécsből visszatérő Ignatieff konstantinápolyi orosz követ nagy tüntetéssel fogadtatott itten. A parton egy pasa diszőrséggel várt reá, egy bolgár küldöttség pedig gőzhajón ment elébe.

Bródy, jul. 8. A Holstein ezred egyik szakasza ma a környékben ismét kitört zavargás elnyomására küldetvén csak komoly összeütközés után volt képes a parasztságot lecsillapitani. Az izgatottság általános.

Páris, jul. 8. Rothschild Alfons tegnap harmadfélóráig tartó értekezleten volt Thiersnél, melyen Goulard pénzügyér is részt vett. — A hadikárpótlás fejében járó közelebbi részlet félmilliárddal aug. 15-én fog lefizettetni.

Konstantinápoly, jul. 8. Hirlik, hogy Ausztria-Magyarország Teheránban áltandó követséget szándékozik felállitani és ezen állomásra báró Schlechta lenne kiszemelve.

London, jul. 8. A „Times" egy párisi táviratot közöl, mely jelenti, hogy a Németország által a pápaválasztásnál vető-joggal biró hatalmak közül négyhez intézett azon kérdés: hogy a conclave iránt lehetségesnek vélik-e az egyetértést? három hatalom által kedvezőleg fogadtatott, de a negyedik részéről a kérdés inoportunnak találtatván, visszautasittatott.

A spanyol pártbőség.

A napokban igen érdekes részleteket olvastunk a spanyol viszonyokról, s a többek között az ottani pártokról. Nem kevesebb mint tizenhárom pártra van oszolva az ország, m. p. 1) Legitimisták, kik Don Carlos párthivei. Pártvezérök Don Candido Nocedal, a párt lapjai „La Esperanza," „La Reconquista," „La Régeneracion," „El Pensamiento Espanol." 2) Az alfonzisták, az asturiai herczeg, Izabella legidősb fiának párthivei. Főnöke e pártnak don Esteban Collantes, közlönyük „El Tiempo", „El Eco de Espana." 3) Canovisták, hajdani alphonzisták, kik időközben Don Amadeo zászlója alá áttértek. Nevöket vezéröktől, Canovas del Cartilletől kölcsönözték. „La Epoca" pártközlönyük. 4) Az ex-Montpensieristák. Miután Montpensier herczeg elismerte jogosult trónkövetelőnek Alfonz herczeget, pártfelei részint alfonzistákká lettek, részint Rios Rosas vezérlete alatt ideiglenesen Amadeo mellett nyilatkoztak. Ez utóbbiak közlönye a „Politica." 5) Las Fronterizos, egy a radikálisokéval határos programmon álló párt, honnan nevök is ered. A pártvezér Serrano, pártközlöny „El Debate." 6) A történelmi progressisták, melyek kebléből alakult cabinet Sagasta pártvezér alatt csak a minap bukott meg. Ők — mint mondják a történelmileg indokolt haladás barátjai. Érdekeiket „La Iberia" védi. 7) A demokrata progressisták Zorilla vezetése alatt, előbbiektől az 1869-ki alkotmány más magyarázata által térnek el. Közlönyük: „El Universel." 8) A cimberek. Ezek hajdani republikánusok, kik a monarchia párthiveivé lettek. Vezérök Martos ügyvéd, közlönyük: „El Imparcial." E lap egy alkalommal egy pártkiálványt közölt, melyben e mondat fordult elő: „küzdeni fogunk egymáshoz lánczolva, mint a czimberek", (stados, como los Cimbriós) — s e név rajtuk száradt. 9) A demokraták régi republikánusok, kik Ribero ügyvéd vezetése alatt átléptek a monarchisták táborába. Közlönyük „La, Constitution" megszünt. 10) Az „Économista"-k, a demokraták és cimberek egy vegyüléke, kik folyton a nemzetgazdasági takarékosság canonát fujják Pártvezérök Gabriel Rodriguez, kit az udvarnál jó szemmel néznek. 11) Az unionista republikánusok, Ruiz Garcia alatt. Közlönyük „El Puebla." 12) A foederalista republikánusok Castelar-ral. 13) A socialista republikánusok, kikről azt szeretnék elhittetni, hogy az „Internationale" központi tagjai. Egyszerüen a socialista tanok képviselői. Garrido vezérlete alatt. Elveiket „E'Combate" képviseli. E tizenhárom párt különösen öt főosztályra osztható, legitimisták-, conservativek-, moderadosok-, radikálisok- és republikánusokra.

KÜLFÖLDI HIREK.

Bukarest, jul. 6 Zagancsin ezredes a nemzetőrség főfelügyelőjévé neveztetett ki. Az uj hadseregi törvény kivitele alkalmából az eddigi összes nemzetőrségi tisztek fölmentettek állásaiktól, s ezek a belügyminiszterium által fognak betöltetni.

Belgrád, jul. 7. Bosznia külön főkormányzóság leend, s Herczegovina is. Az utolsó boszniai forradalom vezérének, Fazli pasának amnestiát adtak, s egyuttal magas rangot is nyert. Ez intézkedés politikai jelentőséggel bir.

Mint **Versaillesból** 6-ról jelentik, egy hivatalos jegyzék tudatja, hogy a kormány igyekezni fog a szerződés által megengedett pénzügyi müveletek által megröviditni az idegen megszállást.

Páris, jul. 7. A Németországgal kötött szerződés ma erősittetett meg. A pénzügyminiszter ma terjeszti a nemzetgyülés elé a kölcsön-törvényjavaslatot; e szerint a kölcsön határideje és föltételei a kormányra bizatnának.

Mint **Madridból** 5-ről jelentik, a pénzügyminiszter aláirta a párisi bankkal egy 40 millió franknyi kölcsön iránt kötött egyezményt. — A föltételek ugyanazok, mint az összes eddigi pénzügyi miveleteknél. — A feloszlatott cortesgyülés többsége elhatározá, hogy a választásokban részt fog venni. — Ugyanezt határozák el a republicánusok is.

Az utolsó, **Biscayaban** levő, Guernic lelkész parancsnoksága alatti carlista-csapat most már szintén meghódolt.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, julius 10. 1872.

— **Féléves és évnegyedes t. előfizetőinket kérjük, méltóztassanak előfizetéseiket mielőbb megujitani, nehogy a lap megküldésében fennakadás történjék. A szerkesztőség.**

— **Elkésett távirat: Sz.-Udvarhely, jul. 9. Szavazott 9185: Török Albertre 4379, gr. Behlen Jánosra 4269, Ugron Gáborra 4479, b. Orbán Balázsra 4473. Absolut majoritás nincs, tehát uj választás lesz.**

— **Képviselőválasztások eredménye:** deákpárti 227, ellenzéki 128, a Deák-párt (jul. 9-e estig) nyert 51, vesztett 23 kerületet.

— **A közös miniszterium** költségvetéséről azt irja a „Pesti Napló", hogy mindaz, a mi felőle addig a lapokban terjesztetett, nem egyéb, merő combinationál. Az a sokat pengetett, tekintélyes deficit csak a hirlapok közleményeiben él, s a közzétett állitólag már megállapitott számok egyáltalán többé vagy kevésbé szerencsétlen hozzávetések. Tény az, hogy beható indokolás nélkül semminemü követelés sem fog emeltetni, s hogy különösen a hadügyminiszterium részéről több eddigi követelés egészen elejtetett. Az erre vonatkozó, Andrássy grófnál három napon át folytatott tanácskozmányokban Kerkápoly és Depretis pénzügyminiszterek, s Auersperg miniszterelnök vettek részt. A külügyminiszterium költségvetésében uj tételként szerepel egy Perzsiában fölállitandó követség.

— **A magyar kir. honvédelmi ministeriumnak** folyó évi junius 26-án 935. szám alatt kelt rendeletével megengedtetett, hogy a kolozsvári jogakadémián a katonai tantárgyakbóli vizsga folyó hó 29-én tartassék meg. Mi ezennel oly megjegyzéssel adatik tudtul, hogy a vizsgát letenni szándékozók folyó hó 20-áig a királyi jogakadémia igazgatóságnál jelentkezzenek. Kolozsvártt, 1872. julius 8-án. A magyar királyi kolozsvári jogakadémia igazgatóságtól.

— **A kodifikáló bizottság** legfelsőbb jóváhagyást nyert szervezete és működésköre a hivatalos lap egyik közelebbi számában fog közzététetni. A kodifikáló bizottság az összes miniszteriumnak közvetlen közelében a miniszterelnök elnöklete alatt fog működni. Tagjainak száma nem lesz nagy; de egyes esetekben szakférfiakkal fogja kiegészíteni magát. A tanácsosok kineveztetésének közzététele is már a napokban várható. A bizottság alelnöke, mint halljuk, Fabinyi Teofil, semmitőszéki biró lesz.

— **A zene-conservatorium** vasárnap f. évi julius 14-én tartandja ez évi első rendes hangversenyét; müsorozatát legközelebbi számunkban közöljük.

— **A segesvári vasutvonal**, mint az „Udvarhely" irja, már egészen kész és csak berendezése van hátra, f. é. julius 15-kén fog a forgalomnak átadatni. — A Héjasfalva melletti állomás valószinüleg csak a Brassóig vagy legalább is a Kőhalomig terjedő vonalrész elkészültével fog megnyittatni.

— **A bécsi világkiállitás.** A bécsi világkiállitás ügyében kiküldött országos bizottság jul. 8. tartá meg ülését a Hungaria nagy termében Zichi Nándor gróf elnöklete alatt. E gyülésben inditványoztatott, hogy a szőlészet és borászat érdekében egy külön biztos járjon el, mi határozatba ment A kiállitási tárgyak eddig három ezerre mennek.

— **Egy magyar iparos** a honvédelmi miniszteriumnak kolbászokat mutatott be, melyek táborozás alkalmával a hust lennének hivatva pótolni. E kolbászok füstölt husból készittettek s nagyon jóizüeknek bizonyultak. Tovább egy évnél elállanak. Ha igaz, mindenesetre nagy előny lesz e találmány a katonára nézve hosszabb táborozás idején.

Felelős szerkesztő: **Sándor János.**

NYILTTÉR.

[34—40]

Titkos betegségeket
és
tehetetlenséget
(elgyengült férfierőt)
gyógyit gyökeresen fényes és tartós siker biztositása mellett
HANDLER MÓR
orvos- és sebésztudor, szülész és szemész.
Rendel naponként: délelőtt 11 órától 1-ig és délután 3 órától 5-ig.
Lakik Pesten, Lipót-város, nádorutcza 13. szám, I-ső emelet 14. sz.
Dijjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik.

A magas kormány által engedélyezett és biztositott
Pénzkisorsolás
1 millió 900,000 pr. crt tallért
tevő nyeremény-összeggel, mely hét osztályban sorsoltatik ki.
Főnyeremények pr. tallérokban: **100,000, 60,000, 40,000, 24,000, 16,000, 12,000, 10,000,** 3-szor **8000,** 3-szor **6000,** 4-szer **4800, 4400,** 8-szor **4000,** 9-szer **3200,** 10-szer **2400,** 26-szor **2000,** 5-ször **1600,** 53-szor **1200,** 104-szer **800,** 6-szor **600,** 206-szor **400,** 256-szor **200,** 340-szer **80,** és mintegy 31,000-szer **44, 40, 20** stb.
Legközelebbi húzások:
folyó évi JULIUS 17. és 18-án,
mire
egész eredeti sorsjegy ára **7** ft — kr o. é.
fél „ „ „ „ **3** ft **50** kr „ „
negyed „ „ „ „ **1** ft **75** kr „ „
Melyeket én az összeg bérmentett beküldése (legkényelmesebb ajánlott levelekkel) pontosan és titoktartás mellett a legtávolabbra is szétküldök. A nyeremények, ugy hivatalos az államczimerével ellátott húzási lajstromok minden érdeklőnek a húzás után azonnal megküldetnek. Terveket ingyen és bérmentve. Forduljanak bizalomteljesen a mindig szerencsés bankházhoz
Heckscher Zsigm.,
Hamburgban. (493)
7—9

A „Wiener Commissions-Bank"
VÁLTÓIRODÁJA
— Kohlmarckt, 4-ik szám —
kibocsát
vételjegyeket
az alább feljegyzett sorsjegy-csoportokra, s ez összeállitások már azért is a legelőnyösebbek közé számitandók, mert minden ily vételjegy tulajdonosának alkalom van adva, minden fő- és melléknyereményt egyedül megnyerhetni, s ezen kivül aranyban 30 frank és bankjegyben 10 forint kamatban részesülhetni.
A. csoport. (Évenként 16 húzás.) Havi 10 forint részletfizetés. — Az utolsó részlet lefizetése után minden résztvevő következő 4 sorsjegyet kap:
egy 5%-kos 1860-ki 100 forintos államsorsjegyet.
Főnyeremény 300,000 ft, s a sorozatos sorsjegy 400 ftal visszaváltatik,
egy 3%-kos török császári 400 frankos államsorsjegyet.
Főnyeremény 600,000, 300,000 frank valóságos aranyban.
egy hrczg braunschweigi 20 talléros sorsjegyet.
Főnyeremény 80,000 tallér minden levonás nélkül,
egy innsbrucki (tyroli) sorsjegyet.
Főnyeremény 30,000 forint.
B. csoport. (Évenként 13 húzás.) Havi 6 forint részletfizetés. Az utolsó részlet lefizetése után minden résztvevő következő 3 sorsjegyet kap:
egy 3%-kos török császári 400 frankos államsorsjegyet.
Főnyeremény 600,000, 300,000 frank valóságos aranyban,
egy hrczg braunschweigi 20 talleros sorsjegyet.
Főnyeremény 80,000 tallér minden levonás nélkül,
egy szász-meiningeni sorsjegyet.
Főnyeremény 45,000, 15,000 ft dénemet ért.
Vidéki megrendelések pontosan és utánvét mellett is eszközöltetnek. — Nyeremény-lajstromok a húzások után bérmentesen — ingyen küldetnek meg.
5—15

GUGGENBERGER PÁL
diszáru-kereskedésében Kolozsvártt, még mind foly
a végeladás,
hanem még csak e hó 15-ig fog tartani;
a t. cz. közönség tehát jól cselekedend, ha sietni fog szükségleteit ideje korán, a mig t. i. elegendő választék van, fedezni, mert később nem lesz alkalma oly valódi czikkeket, oly minőségben és oly **jutányosan,** mint itt, bevásárolhatni.
Különösen vidéki kiskereskedők figyelmébe ajánljuk e ritka alkalmat előnyös bevásárlásra.
[485] 18-20

Megjelent és Demjén László
könyvkereskedésében Kolozsvártt és általa minden könyvárusnál kapható:
Kolozsvár története.
Első kötet.
Oklevéttárral. (I.) Ős- ó- és középkor. (513. Kr. e. — 1540. Kr. u.
Egy külön kötet világositó rajzokkal. (36 tábla.)
Irta **Jakab Elek.**
Ára 10 frt. (327)
35—*
E mindez tekintetben nagy, epochalis munkát itt hosszasan dicsérgetni és ajánlani felesleges tartom, csak annyit kivánok megjegyezni, hogy Kolozsvár város e munka kiadásával maradandó emléket emelt. Siessen tehát e város értelmes t. közönsége, e munkát pártfogása alá venni és terjeszteni, hogy a nagyszorgalmu és szakszerű munka minél több kedvet öntsön e munka folytatására, melynek legérdekesebb része az ujabbkor története lesz. A ki megszerezte magának ezen 3 részből álló első kötetet, az bizonyára érdekkel fogja lapozgatni és bene bevárkodni, s a folytatást minden áron megszerezni magának.
Demjén László.

Ny. Gámán János örököseinél Kolozsvártt.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.